

AKRAN ZORBALIÇINI ÖNLEMELİK İÇİN NELER YAPABİLİRSİNİZ?

ÖĞRENCİLERİNİZİN ZORBALIK KONUSUNDA FARKINDALIK KAZANMALARINI SAĞLAYIN.

Okulunuzda öğrencilere yönelik yürütülen farkındalık çalışmalarını takip edin. Öğrencilerin bu tür çalışmalara aktif katılımlarını sağlayın. Kendi derslerinizde de bu konuya zaman ayırın, fikirlerinizi paylaşarak öğrencilerinize rehberlik edin.

ÖĞRENCİLERİNİZLE SAĞLIKLI BİR İLETİŞİM KURUN.

Öğrencilerinize sevgi ve ilginizi gösterin, onları etkin bir şekilde dinleyin. Öğrencilerinizin sizinle birebir görüşme taleplerini reddetmeyin. Sağlıklı bir iletişim, öğrencilerinizin zorlandıkları durumlar karşısında sizden yardım istemesini sağlayacaktır.

ÖĞRENCİLERİNİZİ GÖZLEMLEYİN.

Sınıfınızda öğrencilerinizin davranışlarına ve arkadaşlıklarına dair gözlem yapın. Öğrencilerinizdeki bazı değişikliklerin zorbalığa işaret edebileceğini unutmayın. Açıklanamayan yaralanmalar, eşyalarının zarar görmesi, fiziksel belirtiler (baş ağrısı, mide bulantısı),okula gitmeyi istememe, okula olan ilgide azalma, ağlama krizleri,saldırganlık içeren davranışlar vb. gibi belirtiler dikkatle takip edilmelidir.

ÖĞRENCİLERİNİZİN SOSYAL VE DUYGUSAL GELİŞİMLERİNİ ÖNEMSEYİN.

Öğrencilerinizin iş birliği, yardımlaşma, paylaşma, arkadaşlık kurma ve empati gibi sosyal ve duygusal beceriler geliştirmesine katkı sağlayın. Öğrencilerinizin bu becerileri uygulayabilecekleri ve geliştirebilecekleri fırsatlar(grup etkinlikleri, sosyal projeler, sınıf içi oyunlar, drama çalışmaları,) yaratın. Görsel materyallerle konuyu pekiştirin.

SINIF KURALLARI BELİRLEYİN.

Zorbalık davranışlarını önlemek için öğrencilerinizle birlikte onların yaşına uygun kurallar belirleyin. Kuralları olumlu sözcüklerle ifade edin ve öğrencilerinize öğretin. Kurallara uymalarını destekleyecek oyunlar, grup etkinlikleri tasarlayın. Kurallara uymadıkları takdirde nasıl bir yaptırımla karşılaşacaklarını net bir şekilde belirtin ve kuralların uygulanmasında tutarlı davranın.

ÖĞRENCİLERİNİZİN ZORBALIK DAVRANIŞLARINA ONAY VERMEDİĞİNİZİ BELİRTİN.

Öğrencilerinize zorbalığın hiçbir gerekçesi olamayacağını ve sizin de bu davranışları onaylamadığınızı net ifadelerle aktarın. Özellikle oyun ve zorbalık arasındaki farkı anlatarak oyunda herkesin mutlu olduğunu, zorbalığın ise zarar verdiğini vurgulayın.

ZORBALIK KONUSUNDA İŞ BİRLİĞİNE AÇIK OLUN.

Zorbalık olayları gözlemlediğinizde okul yönetimi, rehber öğretmen/psikolojik danışman ve meslektaşlarınızla durumu paylaşın, birlikte hareket edin.

ÖĞRENCİLERİNİZİN AİLELERİ İLE YAKIN İLİŞKİ İÇİNDE OLUN.

Öğrencilerinizin aileleriyle sağlıklı ilişkiler kurmaya ve onları tanımaya çalışın. Veli toplantısı ve aile katılımı yoluyla onlara çocuklarının okul yaşantısı ve gelişimi konusunda destek sağlayın. Zorbalık yapan veya zorbalığa maruz kalan öğrencilerinizin ailesini bilgilendirin ve sizinle iş birliği kurmalarını sağlayın.

ÖĞRENCİLERİNİZİ VE AİLELERİNİ UZMAN DESTEĞİ ALMA KONUSUNDA CESARETLENDİRİN.

Gerekli olması hâlinde, öğrencilerinize zorbalığın sonuçları ile baş edebilmeleri, sosyal ve duygusal beceriler kazanmaları veya zorbaca davranışlarını değiştirmeleri konusunda uzman yardımı almaları için yol gösterin ve onları destekleyin.

KAYNAK: Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü

MANİSA İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

AKRAN ZORBALIÇI

ÖÖRETMEN BİLGİLENDİRME REHBERİ

OKUL ÖNCESİ

AKRAN ZORBALIĞI NEDİR?

Akran zorbalığı saldırgan bir davranış türüdür ve üç temel özelliği bulunmaktadır:

- Karşı tarafa **bilinçli** ve **kasıtlı** olarak **zarar vermeyi** amaçlaması
- **Tekrarlayıcı** ve **sürekli** olarak yapılması
- Taraflar arasında **güç dengesizliğinin** olması

Araştırmalar, akran zorbalığının okul öncesi dönemde başladığını, ilkokulun sonlarına doğru arttığını, ortaokulda en üst seviyeye ulaştığını ve lisenin son sınıflarındaysa azaldığını göstermektedir.

AKRAN ZORBALIĞI HAKKINDA BİLİNMESİ GEREKEN GERÇEKLER

- Akran zorbalığı her okulda ve her kademedede görülebilir.
- Akran zorbalığı okulun her alanında gerçekleşmektedir (örn. sınıf, koridor, kantin, okul bahçesi, spor salonu, servis).
- Hiçbir öğrenci zorbalığı hak etmez.
- Akran zorbalığı çocukluğun doğal bir parçası değildir.
- Yalnızca erkek öğrenciler zorbalık yapmaz, kız öğrenciler de zorbaca davranışlar yapmaktadır.
- Zorbalık sadece farklılıkları veya özel gereksinimi olan öğrencilere uygulanmamaktadır; çoğu öğrenci zorbalığa maruz kalma açısından risk altındadır.

AKRAN ZORBALIĞININ TÜRLERİ NELERDİR?

FİZİKSEL ZORBALIK

Vurmak, itmek, tükürmek, eşyalarına zarar vermek gibi davranışlarla doğrudan fiziksel güç uygulanmasını içermektedir.

SÖZEL ZORBALIK

İsim/lakap takmak, hakaret etmek, alay etmek, bağırmak, laf ile sataşmak gibi olumsuz sözel ifadelerin kullanılmasını içermektedir.

İLİŞKİSEL ZORBALIK

Oyuna almamak, arkadaş grubundan dışlamak, görmezden gelmek gibi kişinin sosyal ilişkilerine zarar vermeyi hedefleyen davranışları içermektedir.

SİBER (SANAL) ZORBALIK

Rahatsız edici mesajlar atmak, fotoğraflarını izinsiz paylaşmak, sosyal medya hesabını ele geçirmek gibi elektronik iletişim araçlarıyla yapılan davranışları içermektedir.

- Okul öncesi dönemde zorbalık daha çok fiziksel zorbalık ve sözel zorbalık olarak ortaya çıkmaktadır.

AKRAN ZORBALIĞININ SONUÇLARI NELERDİR?

Akran zorbalığı okuldaki tüm öğrencileri, öğretmenleri ve okul ortamını olumsuz yönde etkilemektedir.

Akran zorbalığının öğrenciler üzerinde kısa ve uzun vadeli olmak üzere fiziksel, psikolojik, sosyal ve duygusal etkileri vardır.

ZORBALIK YAPAN ÖĞRENCİLER İÇİN SONUÇLARI

- Okula uyumda güçlük
- Dışlanma, yalnız kalma, sevilme
- Sosyal ilişkilerde problemler
- Saldırgan ve suça yönelik davranış gösterme

ZORBALIĞA MARUZ KALAN ÖĞRENCİLER İÇİN SONUÇLARI

- Üzgün, çaresiz ve değersiz hissetme
- Düşük özgüven ve benlik saygısı
- Depresyon ve kaygı
- Arkadaşlık ilişkilerinde problemler
- Fiziksel belirtiler (baş ağrısı, karın ağrısı vb.)
- Okula gitmeye karşı isteksizlik
- Kendine zarar verme davranışları
- Bilişsel, sosyal-duygusal, dil ve motor gelişim alanlarında görülen olumsuz değişiklikler

